

[1] Панченко, С. В., Г. І. Загарій, Б. Т. Ситнік, В. А. Бриксін Критерій якості ухвалення рішення по керуванню в складній ієрархічній системі. Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. 2009. №3. С. 54-58.

[2] Науково-технічні дослідження у галузі транспорту: колективна монографія / за заг. ред. Д.В. Ломотька. – Академія технічних наук України. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М. – 2022. Т1. – 216 с.

УДК 656.223: 621.869

**ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ЗА РАХУНОК РОЗВИТКУ
ПРИСКОРЕНИХ КОНТЕЙНЕРНИХ
ПОЇЗДІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЛОГІСТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**INCREASE OF COMPETITIVENESS OF RAIL TRANSPORT
THROUGH THE DEVELOPMENT OF EXPRESS CONTAINER TRAINS
USING LOGISTICS TECHNOLOGIES**

докт. техн. наук Д.В. Ломотько, О.Ф. Афанасова
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. Sc. (Tech.) D. Lomotko, O. Afanasova
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

В умовах безперервної глобалізації виробництва у всіх галузях економіки однією з головних є тенденція розвитку ринку транспортних послуг. Розвиток економіки країни без використання ресурсів залізничного транспорту фактично неможливий. В умовах відновлення пошкодженої транспортної інфраструктури необхідно використовувати нові резерви підвищення ефективності перевезень. Шляхом досягнення цієї мети є розвиток транзитних та внутрішніх перевезень вантажів контейнерами у міжнародному залізничному та змішаному сполученні у складі прискорених контейнерних поїздів на основі логістичних технологій. За даними АТ Укрзалізниця вантажообіг зменшився з 28,6 млн. т. у листопаді 2021 р до 9.1 млн. т. у квітні 2022 р., тобто зменшився у 3 рази. При цьому спостерігаються затримки рухомого складу на міждержавних залізничних переходах у межах 21...27 діб. Контейнеризація перевезень вантажів на залізничному транспорті підвищує якість та ефективність роботи усієї галузі у цілому, тим самим забезпечуючи її конкурентоспроможність.

Прискорений контейнерний поїзд є одним із раціональних видів транспортування вантажів, гарантуючий високу швидкість доставки, безпеку перевезення та економічну доцільність. Відсутність перевантаження вантажу та сортування поїздів дозволяє домогтися максимальної швидкості

доставки та зменшенню транзитного часу. Таким чином, використання прискореного контейнерного поїзда є вигідним рішенням для досягнення економії часу вантажоперевезення.

Метою даного дослідження є аналіз показників, що характеризують стан перевізного процесу вітчизняних залізниць, пошук підходів до підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту та впровадження логістичних методів удосконалення керування системою доставки контейнерів у складі прискорених поїздів.

Об'єктом дослідження є перевізний процес на залізничному транспорті України.

Предметом дослідження є:

- логістичні методи удосконалення та керування системою доставки контейнерів за участю залізниць;
- процес автоматизації транспортно-технологічних процесів перевезень контейнерів;
- формалізація технології роботи контейнерної системи доставки продукції підприємств за участю залізниць.

У числі пріоритетних шляхів щодо підвищення конкурентоспроможності контейнерних перевезень у складі прискорених поїздів, можна виділити такі заходи, як модернізація існуючих та будівництво нових автоматизованих контейнерних терміналів з підвищеною переробною спроможністю, скорочення часу на вантажні операції та на шляху прямування, створення перспективних транспортних продуктів (розвиток технології концентрації вагонопотоків, здійснення раціонального завантаження рухомого складу тощо), створення сучасних критеріїв оцінки технологічного та технічного потенціалу логістичних ланцюгів галузі, в тому числі - у межах міжнародних транспортних коридорів.

Національною транспортною стратегією України до 2030 року передбачено підвищення конкурентоспроможності залізниць України, однак підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту у цілому можливо тільки з надання принципово нових транспортних послуг, які б залишалися конкурентоспроможним. Складовими частинами досягнення цього результату є максимальна швидкість доставки, економія часу доставки, створення клієнтоорієнтованого документообігу, регулярність сервісного обслуговування, зменшення впливу сезонних обмежень на перевезення, можливість формування прискорених комбінованих поїздів із різних моделей вагонів.

[1] Стратегія акціонерного товариства «Українська залізниця» на 2019-2023 роки. URL: <https://bit.ly/3kiKGgL>.

[2] Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80>.

[3] Ломотько Д. В. Питання формування сучасної контейнерної системи на залізницях України на базі логістичних принципів / Д. В. Ломотько, І. В. Сморгісь // Залізничний транспорт України. - 2016. - № 3-4. - С. 23-30. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZTU_2016_3-4_6.

[4] Ломотько Д. В. Аналіз Сучасного ринку контейнерних перевезень та напрямки його розвитку на маршруті Китай-Україна/ Д. В. Ломотько, магістрант К. Р. Головань // Збірник наукових праць Українського державного університету залізничного транспорту – 2021. С. 70-78.

[5] Дубровина В.И. Экономическое обоснование направлений повышения конкурентоспособности железнодорожных перевозок контейнеропригодных грузов: дис.к. экон. наук.: 08.00.03 – экономика и управление национальном хозяйством / Дубровина В.И. – Москва., 2014.– 171 с.

УДК 656.223: 338.43

ВВЕДЕННЯ КОНТЕЙНЕРНИХ ПОЇЗДІВ ПІД ЧАС ЗБОРУ ВРОЖАЮ ЗЕРНОВИХ ВАНТАЖІВ

INTRODUCTION OF CONTAINER TRAINS DURING THE HARVEST OF GRAIN CARGO

*докт. тех. наук Д.В.Ломотько, Д.В. Арсененко
Український Державний Університет залізничного транспорту*

*D. Sc. (Tech.) D.Lomotko, D. V. Arsenenko
Ukrainian State University of Railway Transport*

Аналіз перевізного процесу зернових вантажів виявив ряд ключових чинників, які дають комплексну оцінку стратегії всіх учасників формування логістичного ланцюга. Пріоритетним напрямком всіх учасників транспортного ринку у сучасних умовах є зменшення невизначеності у процесі формування залізничної відправки зернових культур. Це можливо досягти шляхом прогнозу показників перевізного процесу. Технологічне рішення може полягати у контейнеризації перевезень. За оцінками аналітиків темпи зростання світового ринку контейнерних перевезень складають від 3.3% до 5.4% (рис .1). Зважаючи на таку оцінку, а також логістичні переваги контейнера, оператор перевезення повинен враховувати експортний потенціал зернових в країні та необхідність вивезення цих вантажів замість портів через сухопутні залізничні пункти перетину кордонів.

Зважаючи на географічне розташування України та існуючу інфраструктуру потенціал контейнерних перевезень зернових вантажів дуже високий. Прогноз експортного потенціалу зернових вказує на те, що впровадження контейнерних поїздів під час врожаю дозволить вирішити проблему перетинання кордону та запобігти можливих наслідків нестачі продукції агропромислового комплексу у країнах ЄС (рис. 2). На підставі цього пропонується стратегія введення планових контейнерних поїздів із зерновими вантажами на основі відомої технології вивізного поїзду.